

## Eenvoud als kenmerk van het ware duurzaamheidsbeleid

Duurzaamheid gaat uiteindelijk over de vraag naar de menselijke doelstellingen; wat willen we dan wel ontwikkelen wanneer we het over 'duurzame ontwikkeling' hebben. In de Europese cultuur en beschaving ligt het inzicht besloten dat de doelstelling van menselijk en maatschappelijk geluk alleen kan worden bereikt wanneer zowel tussen materiële als immateriële waarden, als tussen publieke en private waarden met elkaar in redelijk evenwicht zijn.

Het huidige duurzaamheidsprobleem is het gevolg van het verloren gaan van dit evenwicht. Materiële en private waarden zijn eenzijdig tot obsessieve proporties uitgegroeid. De huidige wegwerpmaatschappij en het financiële bestel zijn de immorele karikaturen van onze tijd geworden. Die karikaturen zijn, deels opzettelijk, zo complex geworden dat niemand ze meer begrijpt en dat ze dientengevolge ook niet meer stuurbaar zijn.

Duurzaamheidsbeleid kan tegen deze achtergrond volstaan met het herstellen van het voor mens en maatschappij fundamentele en principiële evenwicht. In de praktijk gaat het dan om :

- beperking van de materialistische oriëntatie door klimaatbeleid en beleid m.b.t. de circulaire economie;
- beperking van de eenzijdig private oriëntatie door herstel van de principiële balans tussen publieke en private kwaliteiten; de belangrijkste actie is hervorming van het financiële bestel, en herziening van de positie van de aandeelhouder, wat neerkomt op de beperking van de materiële toe-eigenbaarheid.

**Klimaatbeleid** kan in onze sterk marktgeoriënteerde economie volstaan met een uniforme CO<sub>2</sub>-heffing die gelijk is voor alle CO<sub>2</sub>-bronnen, dus fossiele brandstoffen voor verwarming, auto, vliegtuig en de energie die wordt gebruikt om consumptiegoederen te maken. Deze enige maatregel is rechtvaardig, eenvoudig en, gezien ons geloof in de markt, ook sportief. Door bijbehorende aanpassing van het belastingstelsel (Ex'Tax) blijft de koopkracht behouden, al is niet alles meer te koop. Door een 'coalition of the willing' te vormen met NW-Europese landen, zoals voorgesteld door de Franse president Macron, zijn de negatieve economische effecten gering. Een heffing van 50 €/ton CO<sub>2</sub> die in de tijd oploopt zal het fossiele energiegebruik verminderen en de businesscase voor duurzame energie versterken.

Ook een **Circulaire Economie** kan eindelijk van de grond komen door middel van financiële prikkels, bijvoorbeeld een 20 % BTW-tarief voor het gebruik van nieuwe 'virgin'-grondstoffen en een 0 % tarief voor alles wat te maken heeft met recycling en vooral reparatie (en dus levensduurverlenging van consumptiegoederen).

Hervorming van het **financiële bestel** komt neer op het weer publiek maken van de nu ten onrechte privaat toegeëigende maatschappelijke functies. Concreet betekent dit terugkeer naar:

- een publieke bank waar burgers veilig hun geld kunnen stallen; 'de blauwe leeuw weer terug'. Banken worden weer makelaars op de financiële markten;
- geldschepping door de publieke gemeenschap; daarmee komen gigantische bedragen weer beschikbaar voor de gemeenschap (de belastingbetaler) en wordt de kans op financiële crisis sterk verkleind. Op die manier kan de gemeenschap de maatschappelijke ontwikkeling weer richten op haar eigen, werkelijke doelstellingen zoals die overtuigend binnen de Europese cultuur en beschaving besloten liggen.